

A maszkviselés szabályai

2021. július 3. napjától

2021. július 3. napján a beoltottak száma elérte az ötmillió-ötszáz ezer főt, amelynek következtében az alábbi rendelkezések léptek hatályba.

A maszkhasználat csak az egészségügyi és szociális intézményekben (kórház, orvosi rendelő, fogorvosi rendelő, idősek otthona, lakóotthonok, rehabilitációs központok) **lesz kötelező**. Minden egyéb helyen (vendéglátó üzletekben, tömegközlekedési eszközökön, szálláshelyen, üzletekben) nem kötelező, azonban mindenki jogosult viselni azt.¹

Munkahelyen történő maszkviselés²

A munkahelyi maszkviselést a 484/2020 (XI.10.) Kormányrendelet 1. § - a, a 2021. július 3. napján megjelent kormányrendeletek egyike sem szabályozza.

A korona-vírus járvány első, illetve második hullámában hasonlóan tisztázatlan volt ez a kérdés, kiemelten a kereskedelmi dolgozók, és azon szakmák munkavállalói tekintetében, akik nagyobb embertömeggel találkoznak.

Az általános gyakorlat továbbra is az, hogy **a munkahelyi maszkhasználat szabályozása a munkáltató hatáskörébe tartozik**, hivatkozva a munka törvénykönyvében (továbbiakban: Mt.) nevesített azon munkáltatói felelősségre, amely szerint, **a munkáltatónak kötelessége megteremteni a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzés körülményeit**. [Mt. 51. § (4) bek.] Mind e mellett a munkavédelmi törvényben (továbbiakban: Mvt.) foglaltak is hasonló szabályokat fogalmazzák meg. Az Mvt. értelmezésében a korona-vírus járvány veszélynek tekinthető, így a jogszabály 54. § bekezdései előírják, hogy a munkáltatónak kötelessége megtenni minden tőle telhetőt a veszély elhárítása, valamint, az el nem hárítható veszély – jelen esetben a vírus megléte, amit nem tudunk „megszüntetni” - kezelése, megszüntetése érdekében. Ennek következtében a munkáltató az üzletben lévő beoltottak, magas életkorúak, krónikus betegek számának arányához kötheti a maszkviselést. Ahhoz, hogy a maszkviselés indokoltsága megalapozott legyen, a munkáltatónak kötelessége **kockázatelemzést végeznie**.

A gyakorlatban ez úgy nézhet ki, hogy a munkáltató kiad egy részletes tájékoztatót arról, hogy továbbra is fenntartaná a maszkviselést. A tájékoztatónak tartalmaznia kell a megfelelő jogalapot arra vonatkozóan, hogy amiért indokolt az adott intézkedés, kiemelve benne a

¹ A Kormány 365/2021. (VI. 30.) Korm. rendelete a védelmi intézkedések lépcsőzetes feloldásának hatodik fokozatára tekintettel a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedéseket szabályozó kormányrendeletek módosításáról

² https://www.napi.hu/magyar-gazdasag/maszk-maszkhasznalat-szajmaszk-koronavirus-covid-19-fertozes-jarvany-munkahely-allas.732153.html?fbclid=IwAR0sz_3CYgSZhfhpR1ht9tP1Yeia9aHXdRRh-1zEY-Bjxbl7JmHvOFc5Kfs (2021.07.03.)

484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés

kockázatelemzés szükségességét, annak részleteit és az adatkezelésre vonatkozó szabályokat, előírásokat. Ezt követően a munkáltató megkérdezheti a munkavállalókat arról, hogy van-e krónikus betegségük, beoltatták-e magukat stb., majd a meglévő szenzitív adatokból kivonatot készíthet, (kockázatelemzés) amellyel alátámasztja, hogy az adott üzletben azért kötelező a maszkviselés, mert a 16 dolgozóból 10 fő hatvan év feletti, krónikus beteg, illetve a dolgozók negyede van csak beoltva és naponta több száz maszk nélküli vásárló látogatja az üzletet.

Összegezve tehát, a munkahelyi maszkviselést a munka törvénykönyve és a munkavédelmi törvény egyes szakaszai szabályozzák. A munkáltató az elvégzett kockázatelemzés alapján dönt a dolgozók maszkviselési szabályairól és annak részleteiről.

GY. I. K.

Jogában áll a munkáltatónak, HR-es kollégának megkérdezni, hogy be vagyok-e oltva?

Igen, az Mt. 51. § (4) és az Mvt. 54. § bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően a munkáltatónak kötelessége – a munkavállaló tájékoztatása mellett – biztosítani az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, valamint köteles a „veszély leküzdése, megszüntetése” érdekében megfelelően eljárni, amely jelen esetben a több száz vásárlóval való érintkezés során fellépő megbetegedés lehetőségének mérséklése.

Hol van itt az egyenlő bánásmód? A barátnőm munkahelyén nem kell maszkot hordanunk a dolgozóknak, akkor nekünk miért kell?

Minden a kockázatelemzéssel magyarázható. Ez utóbbi egy objektív, ténybeli vizsgálat, amellyel alaposná válik az adott intézkedés bevezetése. Míg a „kisboltban”, a zöldségesnél nem hordanak maszkot a dolgozók, az csak az ott végzett kockázatelemzés eredményén alapszik, amelyet nagyon sok tényező befolyásol. (napi vásárlószám, személyzet létszáma stb.)

A törvény szövege csak annyit ír, hogy a korházakban kell maszkot hordani. Nem ír arról, hogy munka közben is kellene, akkor a munkáltató, hogy jön ahhoz, hogy ezt egyoldalúan eldöntse?

A válasz arra, hogy a törvény mit ír elő a jogi normák értelmezésében³ keresendő. A jogalkotó által megfogalmazott élethelyzet kiterjesztő értelmezésnek nevezhető, ami azt jelenti, hogy a jogszabály szövege nem fedi le mindazt az esetkört, amit le kellene. Azonban ez nem azt jelenti, hogy nincs szabályozva az adott kérdés. Tehát attól hogy a 484/2020. (XI.10.) és 123/2021 (VI.30.) kormányrendeletekben nincsenek nevesítve a munkavállalókra vonatkozó maszkviselési szabályok, az még nem jelenti azt, hogy egyéb jogszabályi környezetben nem találhatóak meg az adott élethelyzetre irányadó szabályok. (lásd: Mt., Mvt.)

³ Tóth J. Zoltán (2019): *Állam- és Jogelmélet*. Patrocinium, Budapest. 141-144.

Ha a vásárlónak sem kell maszkot hordani, akkor nekem miért?

A jogszabály arról rendelkezik, hogy nem teszi kötelező jellegűvé a maszkhasználatot, azonban nem is tiltja azt. Ezzel a jogalkotó a vásárló felelősségére, belátására bízta azt, hogy a vészhelyzet alatt, hogyan kíván védekezni a megbetegedés ellen. Tehát a vásárló dönthet arról, hogy hordja-e a maszkot vagy sem. Ez a szituáció munkaviszonyban álló dolgozó esetében meglehetősen problémásabb, ugyanis a munkáltató az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés megteremtésének érdekében kötelező jelleggel olyan döntéseket kell meghoznia, amelyek a maszkviselés indokoltá válásához vezethetnek.

Be vagyok oltva, nekem miért kell maszkot hordanom, ha védett vagyok?

A fenti kérdés továbbra is a munkáltató kockázatelemzésén múlik. Nagy valószínűséggel nem tehet és nem is fog különbséget tenni „oltott” és „oltatlan” kolléga között az egyenlő bánásmód követelményének való megfelelés okán.

Akkor is kell maszkot hordanom, ha a munkaközi szünetemben lemegyek vásárolni?

Ahogy a munkahelyen történő vásárlás részletszabályait külön szabályzatokban, tájékoztatókban teszi közzé a munkáltató, úgy a munkaközi szünetben való vásárlásra vonatkozó maszkviselés is szabályozásra kerülhet. Fontos kiemelni, amennyiben a munkáltató vásárlónak minősíti/nevesíti a munkavállalót a munkahelyén történő vásárlás alatt, úgy az általános szabályok az irányadók.

A gyakran ismételt kérdések (GY. I. K.) alatt említett esetekre adott válaszok **általános** jellegűek. A felhozott példák nem az egyéni, illetve kivételes eseteket írják le.

Konkrét kérdés esetén fordulj a KASZ érdekvédelmi csapatához!

2021. július 3.

Dima Beáta
Érdekvédelmi asszisztens